СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 21. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, вівторок, 27-го січня 1948. — No. 21. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, January 27, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of AMERICA FIVE CENTS elsewhere

ЗВІЛЬНИТИ ПЛЯН МАРШАЛА ВІД ВПЛИВІВ ПАРТІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Ню Йорк, 25 січня. — Програма видужання Европи це влучний плян для виключення конечности приходити раз-у-раз з допомогою поодиноким країнам — так схарактеризували намічений Плян Маршала учасниці нарад Комітету Жіночої Акції, що відбулися тут у неділю. Вони ухвалили домагання до конгресу, щоб цей Плян вважати як спільну національну справу і виелімінувати з дискусії над ним всякі партійні спори. На нарадах стверджено, що ресурси Злучених Держав не є безмежні, одначе їх можна вжити з користю для відбудови світу і встановити тривалий мир. Для виконання Пляну Маршала треба настановити адміністрацію, яка моглаб найлекше цим Пляном орудувати.

Швеленбак добачує самодопомогу Америки в допомозі Европі.

Вашингтон. — Америка може допомогти Европі, а впродовж 10 років збільшити свою продукцію на 35 відсотків понад продукцію в 1947 р. — таку думку виявив секретар праці Луїс Б. Швaленбак в промові по радіо з рамени Краевого Демократичного Комітету. Коли ми піднесемо добробут Европи, тоді пересічний прихід американця зросте на 27%.

НАД-ЛІТАКОНОСЦІ ДЛЯ ОБОРОНИ.

Вашингтон. — Секретар оборони плянує будову велетенських літаконосців по 60,000—80,000 тон містоти. На це встановлено вже відповідну суму в буджет на біжучий рік. Такі літаконосці будуть базами для далекосяжних бомбовальників, які будуть мати вагу 25—50 тон. Крім того мають ще будувати нового типу експресові субмарини.

СТАСЕНОВА КАНДИДАТУРА ЗИСКАЛА НА ЗРЕЧЕННІ АЙЗЕНГАВЕРА.

Ню Йорк. — Бувший губернатор Минесоти й самозголошений кандидат на номінацію на президента з рамени Републиканської партії, видав оповістку, що він буде кандидувати при партійних правиборах в стейті Огайо, звідки саме старається за номінацію сенатор Роберт . Тефт. Тому, що в пятницю минулого тижня ген. Двайт М. Айзенгавер прилюдно заявив, що він не прийме кандидатури на президента, панує загальне переконання, що шанси Стасена значно зросли з огляду на його ліберальні переконання. Айзенгавер у своїй заяві зречення аспірацій на політичне становище сказав, що військовики не повинні займати становищ, які надаються для цивільних людей.

ПРИХАЛО 30 НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

Ню Йорк. — Кораблем Марін Тайгер приїхало до тутешньої пристані біля 600 подорожних, а між ними нові імігранти зо скитальщини в Европі. Яка третина, отже біля 30 осіб, були українці. Після прибуття до причалу в суботу пополудні більша частина з них розїхалися до родин, а лише ті, що дісталися на корпораційні афидевіти добродійних організацій залишилися в Ню Йорку. Вони замешкали в готелі Челсі і дожидають якоїсь праці та приміщення збоку українського громадянства. Негайна акція потрібна тому, що в середу приїздить ще один корабель з імігрантами, а наступного тижня сподіваний черговий транспорт.

ПОМЕР ЩІГОРІН, ПЕРЕПОВІДАЧ З „ГОЛОСУ АМЕРИКИ".

Ню Йорк. — Джеймс Тадингтон-Щогорін, який підготовляв на письмі матеріял для його передачі в російській мові в радіопрограмі „ГолосАмерики", помер від удару серця в 60 році життя. Він був уродженцем Одеси, на Україні, а після покінчення науки став артистом в Театрі Панаєва в Ст. Петербурзі. Закордон виїхав після революції в 1917 р., обїхав балканські країни, а в 1923 р. добився до Злучених Держав. Тут зорганізував свою театральну трупу разом зі своєю жінкою, артисткою Полевицькою.

СТОЛІТТЯ ЗОЛОТА В КАЛІФОРНІЇ.

Кольома, стейт Каліфорнія. — До цього містечка в горах Сієра Невада напливають тисячами ближчі й дальші сусіди, щоб узяти участь у святкуванні століття відкриття золота в Каліфорнії. Осередком парад є тартак Джана Сутера, на землі якого відкрив в 1848 році пластинки чистого золота в річці АмерікенРивер його робітник Джеймс В. Маршал. Після поширення вістей про золото люди з цілого світу почали приїздити до Каліфорнії і збільшили її населення на 2,500 відсотків упродовж чотирьох років. Від тоді аж до 1933 р. Каліфорнія випродукувала золота вартости $2,200,000,000, одначе природні багатства цього стейту далеко перевищають оце мінеральне багатство. Населення стейту впродовж століття зросло з 15,000 до 10,000,000. Свято століття відкрив губернатор Ирл Ворен.

Україна у вогні боротьби проти большевизму

ПОВСТАННЯ ЗАЛИВАЄ ЦІЛУ КРАЇНУ; 1,500,000 В УКРАЇНСЬКІЙ ПОВСТАНСЬКІЙ АРМІЇ.

Нанкінґ, Китай, 24. січня. — Міністер партійної організації в китайському уряді, Чен Лі Фу, заявив сьогодні кореспондентові видавництва Герста, що згідно з інформаціями китайської розвідки „Україну заливає найбільше в історії советського уряду проти-большевицьке повстання". Згідно з твердженням цих самих джерел, „в повстанні проти Москви бере участь понад 1,500,000 українських повстанців". Чен заявив, що ціле населення Південної України піддержує величезну Українську Повстанську Армію, проти якої є безсильні і безрадні советські війська. В китайських урядових колах висловлюється думку, що це повстання скріплюється ще теперішніми загостреннями стосунків між Советським Союзом і західними демократичними країнами та що воно може довести до повного розвалу большевизму. Ця боротьба ведеться вже довгий час і Москва не має сили її здушити. „Москва висилає на Сибір цілі маси населення України, але вона безрадна у відношенні до соток тисяч українських повстанців, що скриваються в лісах і зводять часті бої зі советською армією. Українські повстанці намагаються розпалити повстання теж в інших советських республиках, закликаючи до нього головно звільнених зі служби советських вояків з другої світової війни", заявив представник китайського уряду, підкреслюючи, що теперішня боротьба українців проти Москви є тільки продовженням визвольних змагань, що ведуться вже від століть. В боротьбі проти щораз більше поширюваного повстання в Україні, советський уряд почав масову чистку теж серед червоної армії, з якої вже позникало багато славних недавно ще генералів та високих старшин. Чен Лі на закінчення заявив, що „повстання в Україні він вважає ознакою того, що може статися в найблищій будуччині".

ХРУЩОВ І МОЛОТОВ ВЗИВАЮТЬ ДО „БЕЗПОЩАДНОЇ БОРОТЬБИ" ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Москва, 25. січня. (Н. И. Гералд Трибюн). — В столиці України, в Киеві, відбулася вчора надзвичайна сесія Верховної Ради т. зв. Української Радянської Соціялістичної Републики, з нагоди 30-річчя з дня її проголошення. На сесії виступили з промовами, між іншими, секретар Центрального Комітету большевицької партії в Україні, Нікіта Хрущов, та міністер закордонних справ Советського Союзу, Вячеслав Молотов. Промові обидвох цих довірених Сталіна були звернені головно проти визвольної боротьби українського народу. Хрущов насамперед взивав до „безпощадної боротьби" проти українських націоналістів, що „є на службі англо-американських імперіялістів". Хрущов головно підкреслював „націоналістичну загрозу, яка існує в Україні сьогодні" та намагання націоналістів розбити дружбу між українським і російським народами. „Кожний, хто бореться проти дружби російського і українського народів — говорив Хрущов — той бореться проти советської влади та за привернення капіталістичної системи в Україні". В дальшому Хрущов твердив: „Ми мусимо повести безпощадну боротьбу проти всіх ворогів комунізму, головно проти українських націоналістів, які після розгромлення їх німецько-фашистівських опікунів пішли на службу англо-американських імперіялістів, найзапекліших ворогів демократії і всего прогресивного людства". На закінчення Хрущов заявив, що „горстку" українських націоналістів в Україні вже розбито та взивав до дальшої безпощадної боротьби проти тих, що залишились. На цю тему говорив теж міністер закордонних справ Советського Союзу, Вачеслав Молотов, що привіз „особистий привіт від Сталіна" для його слуг в Україні. Він пригадав, що власне в боротьбі проти українських націоналістів створено підсоветську „Українську републику", додаючи, що опісля завдяки силі Советського Союзу та щораз більшого його авторитету в міжнародних справах пощастило обеднати всі українські землі під одною советською владою. Молотов і від себе взивав до безпощадної боротьби проти українців.

Відбулися річні збори Дирекційної Ради З. У. А. Д. Комітету

НА ЗБОРАХ ВИСТУПИЛИ ПРЕДСТАВНИКИ ДЕПАРТАМЕНТУ СТЕЙТУ, І.Р.О. ТА АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗАМОРСЬКОЇ ДОПОМОГИ И АПЕЛЮ О.Д. ДЛЯ ДОПОМОГИ ДІТЯМ.

Комітетові пообіцяно пів мільйона долярів зі загальної американської допомоги. Ухвалено буджет на 1948 рік.

Ню Йорк, 25. січня. — Вчора в конференційній залі готелю Пенсилвенія відбулися перші річні збори Дирекційної Ради Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, створеної на підставі ухваленого минулого року Загальним Зібранням нового статуту. Зборами проводив предсідник Екзекутиви Комітету, адв. Іван Панчук з Дітройт, а на програмі нарад, крім формальностей та звітів екзекутивного директора д-ра В. Галана та інших членів Екзекутиви і Дирекційної Ради, був головно буджет Комітету на 1948 рік. Під час обідової перерви в нарадах виступили з промовами представники: департаменту стейту Артур С. Рінґленд, екзикутивний директор Дорадчого Комітету Добровільної Закордонної Допомоги; Міжнародної Організації для Збіґців (ІРОЗ, п-ні Марта Г. Білі; Американської Заморської Допомоги та Апелю О.Д. для Дітей, д-р Леміґ-Світ та Кетлен Армсен, секретарка т. зв. Апокейшен Коміті. Бесідники підкреслювали потребу дальшої допомоги та великі і благородні допомогові завдання Америки і американського народу, в цьому і З.У.А.Допомогового Комітету, висловлюючи довіря, що він вивяжеться з перебраних обовязків. Д-р Світ рівночасно повідомив, що Американська Заморська Допомога та Апель О.Д. для Дітей признали на цілі З.У.А.ДКомітету суму пів мільйона долярів зі загальної збіркової акції, яка почнеться вже в лютому та в якій наш Комітет повинен взяти активну участь. В дальших нарадах прийнято буджет Комітету на 1948 рік у висоті 775,090.00 долярів. Звіти і проект буджету в подробицях будуть проголошені в свій час. Ухвалено теж створити окремий і спільний для всіх Комітет в Ню Йорку, що зайнявся б справою допомоги та розселення новоприбуваючих українських імігрантів. Під час дискусії над звітами заторкнено кілька другорядних справ, над якими опісля витрачено найбільше часу, залишаючи майже без обговорення сам плян та засяг цілости праці Комітету на майбутнє.

"СВЯТОМ КУЛЬТУРИ" В НЮ ЙОРКУ АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІДДІЛ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА ЗАПОЧАТКУВАВ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ.

Проф. Кларансові А. Менінґові вручено диплом почесного доктора філософії.

Ню Йорк, 25. січня. — Сьогодні, у великій залі Фешин Інститут при 24-ій вулиці відбулося „Свято Української Культури", що ним американський відділ Наукового Товариства ім. Шевченка започаткував свою діяльність. Під час свята вручено диплом почесного доктора (гоноріс кавза) філософії професорові Колумбійського Університету в Ню Йорку, Кларенсові А. Менінґові, признаний йому Українським Вільним Університетом з Праги, що тепер продовжує свою працю на вигнанні в Мюнхені в Німеччині, за видатні заслуги проф. Менінґа в ділянці наукових праць з української історії та літератури. Свято відкрив голова американського відділу НТШ, проф. Микола Чубатий, виголошуючи відповідну промову. Він теж

(Докінчення на стор. 4-тій)

ДЕВАЛЮАЦІЯ У ФРАНЦІЇ

Париж, 25 січня. — Французький уряд сьогодні повідомив, що починаючи від завтра і не зважаючи на спротив Міжнародного Монетарного Фонду, вартість французького франка буде зменшена майже вдвоє, бо з 119 на 214.39 за один долар. Встановляється теж вільну виміну та обіг доляра і португальського ескуда. Гроші інших країн, головно Швайцарії, будуть включені у вільну виміну, якщо на це погодяться дотичні уряди. Встановляється частинно теж вільний ринок на золото, якщо на це ще окремо дасть свою згоду парлямент. В урядових виясненнях означується нову монетарну систему як тимчасову, завданням якої є головно встановити одностайну вимінну висоту франка. Міжнародний Монетарний Фонд відмовився апробувати грошеву реформу французького уряду, який проте, залишається дальше членом згаданого Фонду. Рівночасно проголошено спільну заяву французького і британського урядів, в якому висловлюється бажання продовжувати якнайтіснішу торговельно-платну співпрацю між обома країнами, хоча британський уряд солідаризується з рішенням в цій справі Міжнародного Монетарного Фонду.

ВІДГОМІН БРИТАНСЬКОГО ПЛЯНУ ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.

Париж, 25 січня. — Запропонований міністром Бевином перед кількома днями союз західно-европейських країн відбився широким відгомоном в цілому світі, головно в европейських країнах. Пропозиція Бевина одержала негайно повну піддержку департаменту стейту у Вашинґтоні. Французький уряд поставився до пляну досить „холодно", докищо ані не апробуючи його, ані не відкидаючи. Італійське міністерство закордонних справ повідомило сьогодні британський уряд, що Італія радо приступить до кожного союзу, що матиме на меті економічну й політичну співпрацю, але застерігається проти будьяких спільних військових зобовязань. Москва заявила, що плян Бевина може бути схарактеризований двома словами: розбиття Европи. В московській партійній пресі заявляється, що Бевин перебрав на себе дальшу ініціятиву „підпалювача війни" Джана Фостера Долеса і пропонує західно-европейський союз в інтересі Вол Стріту.

ЧОРЧИЛ ДОМАГАЄТЬСЯ „ПОЛАГОДЖЕННЯ" СПРАВИ З МОСКВОЮ.

Лондон, 24 січня. — Вчора, на другий день після виступу міністра Бевина з пляном західно-европейського союзу держав, Винстон Чорчил в парляменті повністю піддержував цю пропозицію, яку він видвигає і обороняє вже від давна, але раніше домагається „полагодження" справи зі Советським Союзом, заки той ще не має атомової бомби. Чорчил не вияснив точніше, як він це „полагодження" розуміє.

СПОКІЙ В НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 26 січня. — Після короткого масового страйку в британській і американській окупаційних зонах Німеччини на знак протесту проти харчових труднощів, вчора вже в обидвох зонах був привернений нормальний стан і тільки кількадесять осіб ще відмовлялося від праці. Американські і британські власті продовжують робити всі заходи, щоби повністю унормувати положення, не тільки забезпечуючи населення необхідними харчами, але теж даючи самим німцям щораз більший голос і право в самоуправлінні. В найближчому тижні мають початися дальше наради з німцями в справі встановлення німецького банку, німецького суду та німецького законодавчого тіла.

ГРЕЦЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ВІДНОВЛЮЮТЬ НАСТУП НА КОНИЦУ.

Атени, 25 січня. — Після недавної невдачі в намаганні здобути місто Коницу на столицю для створеного комуністичного „уряду вільної Греції", большевицькі партизани відновили сьогодні свій наступ на це місто, змобілізувавши до цього нові сили. Наступ і цим разом був безуспішний і комуністів знову відбито. Рівночасно грецький генеральний штаб повідомив про підготовку пляну акції, що мала б остаточно закінчити цю братовбивчу війну.

ІНТЕРВЕНЦІЯ БРИТАНСЬКИХ БРОНЕТАНКІВ В ЖИДІВСЬКО-АРАБСЬКІЙ БІЙЦІ.

Єрусалим, 25 січня. — Сьогодні на шляху до Єрусалиму дійшло до нової бійки між озброєними відділами жидів і арабів. В бійці інтервенювали британські бронетанки, вбиваючи 10 жидів і 2 арабів.

ТІТО РОЗСТРІЛЮЄ ТУРКІВ.

Београд, Югославія, 25 січня. — Югославський комуністичний суд в місті Скопє засудив сьогодні на кару смерти чотирьох місцевих турків, обвинувачених в шпіонажі та „змові проти держави і народу".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ІСТОРИЧНА ЗАЯВА"

Британський міністер закордонних справ, Ернст Бевин, подав до прилюдного відома щось таке, що є цілковитою переміною дотеперішнього відношення Британії до европейського континенту. Зміна полягає в цьому, що Британія рішилась залишити свою „чудову ізоляцію", а з нею і традиційну політику вдержування рівноваги сил в Европі, щоб стати справжнім членом Европи, та ще таким, що її обєднує.. Одначе під цею Европою, яку Британія думає організувати і обєднувати, треба розуміти „Західню Европу", в першу чергу Францію, Бельгію, Нідерлянди і т. д.

З цього виходило б, що з повстанням Західньої Унії чи Спілки Европа буде поділена на дві частини. Одну половину держатиме у своїй „спілці" Москва, а друга була б злята з Британським Камонвелтом. Отже першу половину Европи держала б Москва при собі при допомозі грубої сили, насилля і диктатури, а друга була б свобідним обєднанням самостійних, собі рівних і демократичних держав.

Пропозицію Бевина в справі „Західньої Спілки" назвав у Вашинґтоні Генрі Кабот Лодж підчас нарад Сенатського Комітету для Справ Закордонних „історичною заявою" і вона дійсно нею є. Замітне, що це влучне означення остаточної ліквідації британської ізоляції в Европі, що тривала століття, походить від сина не жиючого вже сенатора Лоджа, що то по першій світовій війні заважив своїм впливом на американській ізоляції та відмові Злучених Держав стати членом Ліґи Націй.

Хочемо звернути увагу ще на це, що сказав секретар стейту Маршал в Атланті в той самий день, коли Бевин промовляв у Лондоні. Промовляючи до бавовняних промисловців в справі економічної допомоги Европі, Маршал підкреслив, що Злучені Держави потребують приятелів в Европі, якщо мають надалі залишитись сильними та коли мають надалі успішно обороняти принципи індивідуальної свободи та демократичного способу правління. Такими приятелями, казав Маршал, можуть бути ті, що мають такі погляди на свободу та організування суспільного життя, які подібні до американських.

Немає найменшого сумніву, що тут Маршал мав на думці ті народи та держави, що їх мав на увазі Бевин, коли промовляв у справі „західньої спілки" в Европі. Ось той тісний звязок між тим, що говорили водночас Бевин і Маршал, є далекосяглим та історичним, як для Британії та Европи, так теж і для Америки.

До цього, як загально стверджують, довела політика Кремля. Сповзли на нічім надії, що прецінь Кремль таки зговориться з соціялістичним урядом Британії. Вийшло навпаки, бо саме цей уряд рішився на такий крок, про який вправді говорив консерватист Чорчил та його обороняв, але на який сам не зважився, коли був при владі, не бажаючи надто дразнити Росії та не надіючись попертя з боку Партії Праці, яка тепер при кермі держави. Правда, формально усе це щойно „пропозиції", але такі, які попередили довгі переговори з представниками різних держав, які мали б входити в „Західню Спілку". Тому саме треба заключати, що тут мова про справу, яка буде здійснена. Чи це є найліпша розвязка европейської проблеми — це вже інше діло.

Документи злочину і ганьби

Від кількох днів могутній „Голос Америки" на 24 мовах та в усі закутини світу передає тількищо проголошені департаментом стейту документи найбільшого злочину і ганьби, що їх знає історія та якими без сумніву є Гітлерівсько-Сталінська змова проти людства в 1939 році. Проголошені документи це тільки дуже незначна частина захоплених західними союзниками в розкиданих по цілому гітлерівському Райху криївках цих писаних доказів і свідків советсько-націстського історичного злочину. І хоча в цих документах не багато такого, чого світ ще не знав би і про що вже в будьякій формі не говорилося б, проте, документи є документами і переглядаючи ці корпус делікті", річеві докази злочину, людині робиться якось моторошно і соромно. Справді людство впало дуже низько, як могло видати таких архизлочинців в роді Гітлера і Сталіна та їх „соратників"; так низько, що вже прямо не має куди падати, толеруючи між собою ще дальше одного з цих злочинців.

Націстсько - большевицька змова проти людства повна не тільки злочинних плянів, але й погружена в багні ще всіляких „задніх плянів" одного і другого ґенґстера як теж повна ехидності, підступів і лукавства та щораз нових злочинів. Ця змова в світлі опублікованих документів виглядає коротко так:

Між націзмом і большевизмом не було жодних морально-ідеологічних розбіжностей, що могли б стояти на перешкоді їх спілці. Натомість була „спільнота інтересів", іменно підбій та поневолення світу. Як міжнародне положення загострилося внаслідок агресивности Гітлера та доведеного вже до краю миролюбства західних демократій і не в останньому внаслідок імперіялістичних плянів Кремля, союз між Гітлером і Сталіном був явищем цілком природним. Їх єднало спільне заперечення всіх вікових морально-етичних досягнень людства, спільна кровожадність, спільні цілі, коротко: спільнота інтересів. Британія за всяку ціну хотіла вдержати мир і сподівалася, що відповідними уступками і концесіями в користь Советів їх можна буде притягнути в західній табор і тим відстрашити Гітлера від війни та дальших підбоїв. Але це не було в інтересі Кремля. В документах наведено слова Молотова і Сталіна, що „сильна Німеччина є в інтересі Советського Союзу", як теж твердження Гітлера і його „соратників", що в інтересі Німеччини є сильний Советський Союз. Ці спільні інтереси є безумовні: розгромлення західних демократій та націстсько-большевицьке поневолення світу.

Це було головною причиною націстсько-советської дружби. Гітлер вже був „вславився" тим, що влаштовував погроми жидів. Щоби доказати йому „спільноту інтересів" теж під цим оглядом, Сталін насамперед зробив такий в и д и м и й жест, що післав у відставку відомого советського політика жидівського роду, Літвінова, що обстоював орієнтацію советської політики на західні демократії. На місце Літвінова прийшов Молотов, а після того чимало жидів знайдено в братських могилах між убитими большевиками українцями, білорусами, поляками та іншими ворогами Сталінсько-Гітлерівської „спільноти інтересів". Після іменовання Молотова тоді ще комісарем закордонних справ, все пішло як з платка. Британські дипломати безнадійно оббивали пороги Кремля, щоб тільки зберегти мир, а Молотов, з виразного доручення Сталіна, тихцем добивав торгу з гітлерівським агентом в Москві, Шуленбургом. На базі „спільноти інтересів", до якої належало теж спільне націстсько - большевицьке н и щ е н н я українців, знайдено швидко теж „спільну мову". Вислід — почата від Польщі спільна націстсько-большевицька кампанія на підбій світу.

Польща лежала в руїнах, Бельгія і Голандія теж, французькі „поали" ще кривавились на лінії Мажіно, пропадали під спричиненими гітлерівськими бомбардуваннями р у ї н а м и культурні скарби в столиці Британії, від торпед німецьких підводних піратів ішли на дно моря не тільки британські, але й американські кораблі, а в Москві і Берліні націстсько-большевицькі злочинці влаштовували оргії, ликуючи перемогу. А як неприготований до війни французький вояк не видержав і цілу Францію залила гітлерівська навала, плюндруючи і вбиваючи на ліво і право, тоді Сталін не міг здержати своєї радости і казав Молотову вислати Гітлерові вітальну телеграму, поздоровляючи його та ґратулюючи йому за „блискучу перемогу німецької зброї у Франції". Все це стверджено в документах.

На цьому далеко ще не кінець, бо тоді, як гітлерівська орда вбивала і грабила, Сталін теж не сидів зі заложеними руками і не без причини він радів „блискучими перемогами" Гітлера. Це ж французів, бельгійців, голандців і англійців вбивали кулі зі советського заліза та випущені нагодованими советським хлібом німецькими фріцами. А німецьким морським піратам, що пускали на дно британські і американські торговельні пароплави на далеких морях, советські наливні кораблі постачали бензину. Все це чорним по білому записано навіть не в щоденнику Гітлера, але в урядових документах.

І на цьому ще не кінець. Гітлерівсько-Сталінська „спільнота інтересів" в підбою світу вимагала всестороньої співпраці. Тоді Сталін віддав на послуги Гітлера не тільки цілу свою пропагандивну машину; але поставив йому теж до розпорядження свої пяті колони в усіх країнах, головно в Америці. В документах записано виразне бажання Гітлера: докласти всіх зусиль, щоби відтягнути Америку від війни. Тепер кожному теж стане ясно на чиє бажання та з чийого наказу комуністична пята колона в Америці за час Сталінсько-Гітлерівської дружби так розпиналася, що Америці жодне діло встрявати в европейські спори і жоден „бинес" допомагати Британії, над якою висів націстнько-большевицький меч. Я московське радіо аж захлистувалось від лайки на британсько-американських „демократичних плютократів" і підбирало щораз кращих слів на оцінку гітлерівського „соціялізму". Все це у відповідній формі потверджують опубліковані документи. А це тільки незначна частина всіх знайдених документів, що ще дожидають свого проголошення.

Окремий розділ і сторінку для себе творять документи щодо дальших плянів націстсько-большевицької „спільноти інтересів". Все написано. Насамперед вогнем і мечем викорінити з Европи британців і американців, щоб там їх духом не заносило. Опісля мали викинути британців і, очевидно, теж американців з Азії і з Африки і вкінці теж правдоподібно з Америки. Гітлер і Сталін мали бути царями світу, а біля них мали відповідно скористати ще фашистська Італія та імперіялістична Японія.

Не могли тільки договоритися щодо пайків з розбитого світу, бо деякі частини, які подобалися Сталінові, були подобалися теж Гітлерові. Тут належить головно Балкан і взагалі Південь. У висліді, самі злочинці зловилися за чуби, намагаючись підрізати собі взаємно горло за добичу, якої ще не були здобули. Західні демократії вирвали Сталіна зі смертельних о б і й м і в його спільника Гітлера і опісля були навіть готові простити йому всі ці злочини, якщоб він хотів поправитися. Але Сталін ще сам стікав кровю від пазурів Гітлера, а вже кричав про „поворот до партійної лінії", якою визначувалася теж советсько - націстська „спільнота інтересів". Чого не можна було досягнути в спілці з Гітлером, Сталін намагається тепер досягнути на власну руку.

Власне в світлі цих опублікованих документів злочину і ганьби встає як жива проблема України зперед 30 років. Бо ж сьогодні світ стоїть точню перед тою самою проблемою, перед якою стояла Україна починаючи від 1917-го року, з тою тільки різницею, що сьогодні ця проблема виринула в світовому маштабі. Її сьогодні було б не було, якщоб культурний світ 30 років тому був мав досить розуму та доміг Україні цю проблему розвязати в самому зародку.

Події останніх днів, публікація большевицько-націстських документів злочину і ганьби, виступ британського секретаря закордонних справ з новими політичними концепціями і т. п., вказували б, що світ аж тепер повільно починає пізнавати це, що Україна знала і перед чим остерігала інших 30 років тому. Але краще пізно, ніж ніколи. Аби тільки не було запізно.

Опубліковані департаментом стейту документи є справді документами злочину і ганьби. Злочин поповнив Сталін і його кліка а ганьба спадає на людство, що до цього злочину допустило. Ганьбу можна ще змити покаранням злочину.

Лев Ясінчук.

„Хоч біда, але—гоц..."

Четверта, чи як у декого пята, а то й дальша з ряду, прийшла до нас нарешті у цілій своїй красі, строгості й непорочності — зима, яку приходиться провести поза межами Рідного Краю. Гори Альпи цього року так забілили, що й звичайно сіріючі своїми нагими ребрами скелі, вкриті білою габою. Лабаті смереки теж вкриті грубим пухом. Тільки синє небо в ясні дні нагадує, що ми на заході. Звичайні прикмети зими — дітям свого роду радість, а батькам — збільшена журба; дрантивий отяг, недоживлений та виснажений організм, скотинні помешкання по зруйнованих домах міста та недостача опалу.

Наближається Різдво, коли радіють народи, що не зазнали воєнних переживань і страхіть. Але українським скитальцям в Австрії й надальше не дають змоги забути на перебуте горе і злидні. В часі існування ІРО-ів, в пору, коли в найвищій установі кидається гасла про право людини, про право азилю, в Інсбруку одержують українські родини візвання, щоби перед Свят-вечором (до 5. січня 1948) опустили свої тваринні нори й перейшли в ще гірші житла, до тоненьких дощинкових бараків, що стоять на полі поза містом немов на курячій лабці, де зпід порожнього помосту віє холодним вітром, де т. зв. „кімнати" не мають стелі, тільки просто дах над собою, де нема печей до огрівання й варення, де ціла мебіль — лавка і шафа. І коли подумати, що в такі помешкання мають переселитися українські родини в люту зиму, з малими діточками, що працюючі в місті члени рідні будуть мусіти видавати грубі гроші на доїзд трамваями, а тих грошей — особливо після останньої переміни валюти — нема, то направду найгарячіше серце може зледоватіти. Але в австрійських тирольців того серця видно нема на свойому місці. В той час, коли в міській громадській раді чваняться на засіданнях, що прибавили в місті кілька тисяч помешкань відновлених у збомбардованих домах, а навіть у нових камяницях, їм усе ще „затісно" й викидають збідованих еміґрантів. Це діється тоді, коли тут є ще чужі окупаційні війська й уряди. А що буде, коли б так Австрія усамостійнилася! Вихід з того? Одинока рада — перевести післявоєнну еміґрацію якнайшвидше на постійне поселення, дати їм умови життя, справжнє право людини й охорону. Право азилю належиться в людяних умовах не тільки фізично здоровим і сильним робочим рукам, але й усім тим, що над ними добрі люди, — рідні чи чужі — бажають перейняти опіку. Балакати про недостачу транспорту можна старосвітській бабці, а не теперішній людині, яка знає, що за кілька місяців можна було перекинути мільйонові армії на різні континенти — Европу, Африку, Азію, таке т в е р д ж е н н я викликає скептичну усмішку.

Та гадаєте, що в цих невзгодинах український еміґрант потеряв свою снагу й гін до вияву своєї життєздатности? Де ж там. Він не тільки працює як може на хліб насущний, але й виявляє різноманітні і чисті духові заінтересування, хоч би тому й сам мав насміхатися зо своєї химерної долі. От, хоча б останні приклади,

І до нас, в альпейські високенні гори завітав цього року св. Миколай, що то зявляється по цілій землі по палатах і під стріхами провідати дітвору. Але який же він відмінний від усіх попередніх! Теж — скитальчий св. Миколай. Вираз тому дала вистава для дітей з Інсбруку та околиці, в якій узяли участь українські школярі та пластуни. Вистава не була шабльонова, але спеціяльно складена для цього разу. Поважний тон усуміш з сатирою на теперішні відносини. Св. Миколай зайшов на сцену без звичайних кошів з подарунками, заїхав на санчатах не в світлій чи багряній киреї, тільки в підленькому еміґрантському плащі, надягненому по звичайних ризах. Одначе укра-

(Докінчення на стор. 3-тій)

ОЛЕКСІЙ АНДРІЄНКО.

Я БУВ НА „РОДІНЄ"

11)

— Советська влада погоджується вам простити ваші гріховини, але вона повинна звільнитись від диверсантів і шпигунів, яких засилають до нас ворожі країни — сказав він.

— Після вимушеної голодівки несподівано почався бенкет. Привезли декілька бочок спірту. Його розливали і роздавали. Всі перепилися. Ми ніяк не могли зрозуміти, чому змінилось відношення до нас. Але через декілька годин все стало ясно. У людей під впливом алкоголю розв'язалися язики. Шпигуни всюди пролазили, записували кожне слово і негайно доносили в штаб СМЕРШ-у. Під ранок було заарештовано понад 600 осіб. Їх кудись завезли, когось розстріляли. Стало так тяжко, що мимоволі сам до себе говорив:

— Або будь негідником — шпигуй, доноси, роби наклепи, допомагай убивати і катувати людей, або пусти кулю собі в лоб, утопись чи повісися. — Іншого виходу для нас не лишалося. Не лишалося вже краплі надії хоч на яке-небудь оправдання. Батьківщину, яку ми так любили, зробили далекою і чужою. Про батьківщину залишились тільки згадки про рідних і знайомих, про поля і садки, про солов'їні пісні, тільки не про життя, не про щастя під рідним дахом, разом з рідною сім'єю. Багато було вже вишматувано із нашого серця. Тепер вирвали останнє: — батьківщину. Яка порожнеча!

4. Допити.

Навколо мене нікого не залишилось із близьких людей. На сусідньому ліжку спав явний провокатор. Трохим втік. Валентин, після того, як Оксану відвезли до іншого табору, втратив духову рівновагу і знався Бог знає з якими людьми. Колись я ще товаришував з Петром, але він був в іншому батальйоні. Між давніми знайомими, які потоваришували разом на фабриці Тімме, тепер почалося охолодження. Непомітно для самих себе ми починали менше довіряти один одному, а потім і зовсім перестали вірити. В німецькій неволі, в полоні, ми могли вільно висловлювати свої думки вголос. Деякі з нас були за советську владу, інші проти. Сперечалися, говорили, тільки-тільки не з кулаками йшли один проти одного підчас суперечок, але все лишалося між нами. Тут же не наважувалися навіть звичайні почуття довірити бувшому т о в а р и ш е в і. Друзів не лишилося. Чоловік був самітний. За звичкою запитували:

— Ну, як справи?

На це була стереотипна відповідь:

— Та так, ніби нічого...

— Скажеш „тяжко", „сумно" або ще щонебудь подібне до цього, потягнуть на допит:

— А чому це вам, товаришу, сумно у нас? За фашистами сумуєте, мабуть? — і не оберешся потім клопоту.

Одного разу зустрів мене в дворі Коваль. Після того, як він причепив червону зірку, ми від нього відмежувались; тут же зовсім відійшли від нього. Коваль бував вгорі, був коротко знайомий із всіма зі штабу СМЕРШ-у. Коли на фабриці у Тімме Коваль виступив в розмові на захист советської влади, ми слухали його і визнавали за ним право думати. Тоді він говорив вільно і легко так, як легка його думка. Тут же Коваль говорив постійно і багато. Але це були трафаретні фрази, які повторювалися десятками козалів нашого табору, після того, як їх навчав комісар Покрасов. Це були слова Покрасова. В свою чергу Покрасов повторював чужі слова по інструкціях, які приходили згори. Деястки покрасових стверджували одно і те ж. І так на кожному кроці довгих сходів советської влади. Коваль за останні півтора місяця дуже схуд. Я помітив, як його пожовклі від куріння пальці постійно тремтіли. Коваль перестав дивитись в очі, він впирався своїм поглядом в землю, вбік і тільки слухав уважно.

Коваль взяв мене за руку і відвів вбік. Ми йшли мовчки кроків тридцять-сорок. Він ніяк не наважувався почати. Я ж мовчав тому, що боявся його.

— Ти рахуєш мене за негідника, ви всі мене так називаєте — глухо і затинаючись в словах видавив він із горла цю фразу.

— Що це ти, звідки ти взяв, товаришу Коваль?! Навпаки, ми всі рахуємо тебе передовим представником... — почав я, але він різко зупинив мене:

— Перестань, Грицю, сміятися. Так, ви всі мене рахуєте підлим і ти мене рахуєш таким же. Це я знаю добре. І так це є: негідник я. Розумієш: не-гід-ник. Ну, добре, а чому ніхто із вас не запитав: „Коваль, як ти дійшов до цього?" Ось тут би я відповів: „А ти, дорогий друже, чому дозволив мені негідником стати? Яке ж право ти маєш тепер осуджувати мене, коли я, можливо, гірше останньої собаки зробився... Чому ви тоді мене залишили?

— Хто тебе залишив? Коли?

— В лісі, там, коли Ніну Миколаївну вбили...

Переді мною стояв знищений, доведений до самозневаги чоловік.

— „Чи він прикидається, чи дійсно мучиться?" — промайнуло в мене в голові, але я не встиг ні дати відповіді на своє запитання, ні розібратися в ньому. Почуття жалю заговорили хуткіше почуттів розсудливости. (Дальше буде).

Сем. Старко

РОЗБИТА ДИВІЗІЯ

(Епізод з совєтсько-фінської війни 1939—1940 рр.)

1)

Пам'яті українців, вояків 44-ої дивізії що загинули в снігах холодної Фінляндії — присвячую. АВТОР.

Сензаційне спростування.

Десь в половині січня 1940 року, в розгарі совєтсько-фінської війни, коли ввесь світ з напруженням слідкував за її подіями, ТАСС принесло сензаційне спростування, що тільки збільшило зацікавлення війною.

У цьому спростуванні заявлялось, що „закордонна фашистсько-буржуазна п р е с а" розповсюджує слухи, нібито совєтська 44 дивізія в боях на фінляндському фронті вщент розбита, а труп її командира—бриґадного командира Виноградова знайдено в снігах на залишеній совєтськими військами фінляндській території; ТАСС, мовляв, уповноважений заявити, що ці слухи є цілковито вигадкою і брехнею. Під кінець твердилось, що в „героїчних боях проти фінляндських імперіялістичних захватчиків" дивізія в т р а т и л а всього тільки ...900 вояків і що вона продовжує вести переможні бої далі, а її командуючий перебуває при дивізії і далі, командуючи нею.

Так говорилось в офіційному спростуванні.

Зрозуміло, таке спростування притягнуло до себе увагу не тільки всього населення країни, а всього світу. З небувалим напруженням після цього всі слідкували за перебігом нерівної боротьби.

У свою чергу серед населення країни ходили про дивізію різні слухи: дивізія стала головною темою офіційних і неофіційних розмов. Вона не сходила з уст навіть відсталого від політичного життя, далекого від центру селянина-колгоспника. Про неї різно говорили. Одні боязко розповідали своїм „надійним" знайомим, що вони своїми вухами чули оповідання від самого учасника боїв, який чудом живим врятувався, що з дивізії залишилось тільки небагато щасливців — решта ж загинула; другі, вірючи у спростування, посилали прокляття „фашистсько-буржуазним провокаторам". А були й такі, що не вірили ні одним, ні другим.

Як би там не було, подія з 44-ою дивізією залишилася для багатьох таємничою загадкою. Такою вона залишилася ще й насьогодні. Бо та катастрофа, що потягла за собою тисячі людських жертв, як приклад нечувано-жорстокого ставлення совєтського режиму до людини взагалі й як приклад бездарности й зарозумілости совєтського військового командування, трималася у строгому секреті. Тим з небагатьох, що залишилися живими, під карою смерти було наказано мовчати про неї, як про військову таємницю, а військовополонених, що після закінчення війни силою були повернені совєтами, як прямих свідків катастрофи і як таких, що побачили, „капіталістичний світ" — немилосердно знищено. Навіть в'язниць і Сибіру для них мало було — їх до одного перестріляли в льохах НКВД. Та й це ще не все. Всяка розмова про цю подію, навіть згадка про неї, жорстоко переслухувалась. Навіть матері, що оплакували вбитого сина, досить було згадати цей розгром, щоб бути арештованою. Совєтська таємна розвідка робила все можливе, щоб ліквідувати й згадку про нього.

В чім же справа? — питаємось ми. Що сталося з цією дивізією? Що сталося з тими людьми — вояками й офіцерами — про які говорив цілий світ? Зрештою, як сталася ця катастрофа? І чому вона сталася?

Звичайно, щоб вичерпно освітлити участь дивізії у фінляндсько-совєтській війні, потрібно бути добре обізнаним з подіями, які попереджували цю катастрофу, як також і з документальними даними, що свідчили б про неї. Цих останніх ми не маємо. Нам бракує оперативних мап дивізії, не маємо плянів та наказів, що могли б конкретно точно освітити підготовку дивізії до війни і самі військові операції. Сьогодні ми не можемо точно відсвіжити дати та встановити детальний маршрут дивізії, як також нам тяжко відновити з пам'яти назви місцевостей чи прізвища людей, що були причасні безпосередньо до цієї події.

Проте ми маємо щось інше, ми маємо живих свідків, спогади яких є найпереконливішою правдою. Ця замітка й побудована на спогадах учасників тої події, що пережили цю жахливу катастрофу.

Перед описом самого розгрому присв'ятимо декілька слів історії дивізії.

Історія дивізії.

Дивізія, що пізніше, в час переорганізації Червоної Армії, ввійшла у військову організаційну систему під числом „44", а ще пізніше стала відома під назвою — „Шорсовська" бере свій початок ще з громадянської війни 1918-1920 років. Вона оформилась з большевицьких партизанських загонів, що діяли на Сіверщині.

В роках громадянської війни дивізія зробила небезуспішні рейди. Відзначилась вона також і організованістю та хоробрістю вояків. Адже незаперечним є факт, що слава про неї ширилась на широкому тодішньому совєтському фронті. Цього вона домоглася завдяки бойовому духові її бійців і командирів. Бо й насправді українські партизани, з яких вона на перших порах складалася, обмануті національними та соціяльними гаслами большевицької революції, бились дійсно не за страх а за совість.

З ярликом „славної і непереможної" дивізії виходить із громадянської війни. В мирний час вона трималася звичайно у зразковому стані як репрезентаційна, на показ чужинецьким гостям.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК І ЩО НАМ РОБИТИ, ЩОБИ НАШУ СПІЛЬНУ СПРАВУ ПОПРАВИТИ?

Прийшов я до того заключення, що ми мусимо поступати у нашій спільній громадській справі так, як всі розумні державні і не-державні народи поступають, бо як дальше того старого способу до теперішнього будемо триматися, то перестанемо жити, повмираємо для свойого роду з якого походимо і сліду з нас не буде...

У нас є велике і гарне та родюче поле, але треба обробляти і засівати добрим зерном, бо земля наша у більшості лежить заросленa шкідливим нам буряном. А щоби ту землю обробляти і як слід засівати, то нам треба придбати якнайбільших знавців працівників. А щоби це ми могли робити, нам треба це розуміти, що ми мусимо до того взятися, а ніхто інший. Ми маємо самі це там, де треба підносити і рішати і гроші давати і других кликати а це, щоби було защо належних спеціялістів-працівників-знавців наняти до праці на нашій українській громадській ниві.

У нас час від часу говориться, що ми не маємо досить учених одиниць і те є дійсною правдою, але і ті, які тут є, не всі у нас на нашій нові працюють, бо їх може ніхто з наших громад не запрошує, а хотяй би і запрошував, не є згідний давати за дану працю відповідного винагородження, або не може через брак грошей у громаді. Щоби були наші громади добре зорганізовані, вони мусять мати добрих організаторів-працівників, а щоби такі були, треба громадам про це подбати. Тепер, як раз є велика нагода дістати таких народних працівників, яких є поважне число, які просяться самі, що вони є згідні працювати на тій зарослій нашій громадській спільній ниві, тільки, щоби їх забрати зі скитальщини. Громада є великий чоловік — каже наша пословиця, бо громадяни зложать по нитці, а бідному буде сорочка.

Коли б ми по тій „нитці" по сотці, дві, по більше складали кожний після можности, то ми з обидвох американських континентів повинні подбати про ці „сорочки" для наших скитальців, які боряться не тільки за свою волю і честь, але і за нашу, бо і ми тут носимо на вільній американській землі пятно рабів і до того часу його будемо носити, доки наші рідні в Україні своєю кровю не здобудуть волю і не змиють своєю кровю і ворожою те погане пятно рабів. Це не є легка справа. А щоби вона була скорше доконана, треба і нам звідси по можности допомагати так, як ми годні, морально і матеріяльно, даючи частину свойого заробітку поруч праці крівавої, яку дають в Україні і на чужині, на скитальщині. Від нас ніхто не вимагає цього, щоби ми віддавали своє життя за волю того народу, з якого ми походимо, а малу частину свойого майна, не десятину, чи двадцятину, але тридцятину, або сорокову частину. Якб и ми і по стільки давали, то багато допомогли б рідним в Европі і тим самі собі.

В. І. Ч.

Іміграційні й натуралізаційні питання й відповіді

Питання: Я хотів би стати американським громадянином, але не можу вибрати „перші папери", бо не памятаю точно, коли саме я приїхав. Знаю котрого року, знаю також назву пароплава. Чи не могли б ви мені помогти в цій справі?

Відповідь: Якщо ви знаєте назву пароплава, рік приїзду та порт, до якого приїхали, можливо Загальна Рада Американської Єдности могла би вам помогти, наколи ви памятаєте бодай приблизно коли приїхали. Наприклад, чи це було перед або після якогось церковного, чи державного свята. Більшість пароплавів робить тільки пару поїздок за певний період часу, тому, маючи від вас додаткові інформації, Загальна Рада може буде мати змогу означити день вашого прибуття. Ми вам радимо надіслати всі інформації, які маєте до Загальної Ради: Common Council for American Unity, 20 West 40th Street, New York 18, N. Y.

Питання: Я є американською громадянкою. Пару місяців тому я одружилася з чужинцем. В той час я не знала, що мій чоловік був нелегально в цій країні. Скоро після нашого одруження мого чоловіка арештували та депортували до його країни. Тоді я довідалася, що він прибув до Злучених Держав як моряк і покинув свій корабель. Перебуваючи тут, він звичайно не мав відповідної іміграційної візи. Що я маю робити, щоб дістати мого чоловіка назад до Злучених Держав?

Відповідь: Особа, яка була арештована і депортована зі Злучених Держав, не може бути допущена до цеї країни скорше як за рік з дня депортації. Насамперед він має дістати дозвіл від Іміграційного і Натуралізаційного Бюра на те, щоби подати прохання про вступ. Тому ваш чоловік мав би виповнити таку аплікацію до Іміграційного й Натуралізаційного Бюра зараз по скінченні року. Ви, як американська громадянка, маєте тоді виробити афидевит про підтримку та виповнити заяву ч. 1-133 до Іміграційного та Натуралізаційного Бюра, з затвердженням якої ваш чоловік матиме першенство в квоті. Той факт, що ви, його жінка, є американською громадянкою, без сумніву буде взятий під увагу при розгляді його прохання про вступ до Злучених Держав.

Питання: Я є американським громадянином. Пляную їхати до Европи. Мені казали, що перед відїздом я не мушу робити собі щеплення проти віспи, але я читав, що всі, хто приїздить з Европи, мусять те робити. Чи це відноситься також і до мене?

Відповідь: Так, це торкається і вас. На вимогу державного бюра охорони народного здоровля, всі, що приїздять з Европи — чи то громадяни, іміґранти, чужинці не іміґранти — всі мають представити посвідку про те, що мали прищеплену віспу протягом останніх трьох років, або можуть доказати, що вони мали віспу, що видно з залишених слідів. Подорожні, які не можуть доказати ні першого ні другого, мусять по приїзді до цеї країни негайно зробити щеплення, або залишитися в карантині на чотирнадцять днів.

Загальна Рада.

Вашої жертви ще бракує до одного мільйона на фонд допомоги українським скитальникам. Пошліть її негайно!

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.,
P. O. BOX 1661,
PHILADELPHIA 5, PA.

„Хоч біда, але—гоц..."

(Докінчення зі стор. 2-гої)

їнські діти були чемні і люблять свою Україну. Цю свою любов вони виявляли, як уміли, перед імітованим угодником Божим. Діти так щиро й ніжно благали його, щоб „у добрий і злий час глядів хоч з образу на нас". А як почали пописуватися перед ним: той — гарним віршом про Україну, інший — музикою на акордеоні в и г р а в а ю ч и дуже гарно „Ой видно село", а дівчата — повним ніжности українським танком, а хлопці бадьорими маршами, а всі гуртом — хороводом і вправами, що св. Миколай так розніжнився, що продав антипкові свої саночки й мізерну шубу, щоб накупити дітям дарунків. (Це натяк на те, що скитальці продають своє вбоге багаття, щоб купити найконечніше). І зявилися подарунки для української дітвори, придбані — самими... добрими батьками. Стільки енергії й охоти видобула в дітей учителька української гімназії Братства, п. Оленка Заклинська. Вона не то, що фахова високо-кваліфікована артистка балету, але й знаменита виховниця й аранжерка, що своїми педагогічними здібностями вміє опанувати молодь і з найбільшою легкістю видобути в неї на верх усі її здібності. Минулого року викликала вона захоплення еміґрантської публики уладженням „Андріївського" вечора, а цього року оригінальною інсценізацією гостини св. Миколая.

Студентська молодь узяла з сатиричного боку скитальчі відносини на свій спосіб на свойому Свято-Миколаївському вечорі. Звичаєве вистоювання в чергах не тільки під крамницями й урядами, але й українських студентів під... українським Комітетом, де публика на довгому вижиданні забавляється поширюванням усяких дійсних і неіснуючих історій, переповідаючи й повторюючи їх аж до потворности до того часу, доки нарешті не покажеться представник комітету, щоб заявити: „Прошу, сьогодні допомоги не будуть роздавати". Комізм ситуації, гостра характеристика діячів, добре відтворені ролі грачів, спричинювали гураган сміху в публики, що на мить побачила себе у виразному дзеркалі. Немов на глум долі — українські студенти провели цей вечір весело.

Та ще треба занотувати й поважну справу. Зорганізована французькою окупаційною владою Сервіс Соціяль відкрила сьогодні, 2. грудня 1947, виставку мистецтва різних національних еміґрантських груп Тиролю. Дуже добре, що це сталося, бо український відділ Сервіс-у уладив таку виставу українських мистецьких творів. Тим разом публика побачила й подивляла не тільки народне мистецтво (килими, вишивки, національні одяги різних околиць, деревляні й глиняні вироби, музичні інструменти), але й малярство й різьбарство. Очевидно про якусь „школу" чи епоху тут не могло бути мови. Було виставлене те, що найшлося в посіданні еміґрантів. А були там твори не тільки старших, відомих мистців (Новаківський, Мороз, Іванець, Кульчицька, Перфецький і багато інших), але й нові майстри: Мирон Левицький (Лев) та адептка мистецтва Ірина Носик.

Та річ тим разом не в тому, які мистецькі цінності виставили українські еміґранти, але головно в тому, що українці зайняли 3 великі салі й вестібюл тоді коли всі інші 9 національностей мали разом 4 салі (в одній по кілька національностей), але й у них переповнення не було, хоч кожна національна група мала деякі дійсно мистецькі експонати.

І свої могли зайвий раз впевнитися і чужинці могли переконатися, що українська еміґрантська група таки інтелектуально й культурно найвища й найвартісніша; що українець навіть у біді не зриває з духовим добром.

На закінчення вистави відбудеться 3. січня 1948 р. спільний концерт на якому (я певний) українці теж будуть зовсім природно закваліфіковані за перших мистців хорової пісні. Та про це ще напишу у свій час.

Коли згадую про плекання української пісні, то не можу поминути тзв. „Українського Церковного Хору Форальберґу" під дірігентурою композитора проф. Василя Безкоровайного й дир. Михайла Білика. Вияви праці цього хору маленької місцевости Гогенемс у країку Форальберґ (під швайцарською границею) та його осяги такі замітні, що варто опублікувати оригінальний звіт його управи, щоб широкий загал дізнався про це докладніше.

Оце кілька прикладів рухливости теперішньої української еміґрації в таких умовинах, в яких вона найшлася, дають запоруку, що така еміґрація для нікого не була б тягарем, бо в ній є первні неімовірної атомної снаги життєвости.

УВАГА! МІДЛСЕКС, ЮНІЙОН, СОМЕРСЕТ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ЗЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В МІДЛСЕКС, ЮНІЙОН І СОМЕРСЕТ

:——: буде влаштовано :——:

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ І ОДНОАКТОВА КОМЕДІЯ

В СУБОТУ, 7. ЛЮТОГО (FEBRUARY 7, 1948)

В ST. LADISLAUS HALL, 207 SOMERSET ST., NEW BRUNSWICK, N.J.

Музика: М. Мельника.

Початок 7. год. ввечір. **Тикети $1 з тексом.**

Дохід призначений на укр. скитальців і УПА. — **Комітет.**

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

СТАРАННЯМ 1-го ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

:—::—: влаштовується :—::—:

БАЛЬ

В СУБОТУ, 31. СІЧНЯ (JANUARY 31, 1948)

В АВДИТОРІЇ СВ. ЮРА

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Музика: Н. Антошків і його орхестра.

Вступ 75¢ включно з податком. — Початок 7:30 вечором.

Відділ 1 СУА запрошує всі околичні відділи, що належать до Окружної Ради СУА, як таксох всіх наших прихильників взяти участь. Прийдіть усі, щоб весело забавитись на балі. За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА!

ОБЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКР. ТОВАРИСТВ В НЮ ЙОРКУ

запрошує всіх українців Ню Йорку і околиці на

СВЯТО САМОСТІЙНОСТІ І СОБОРНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

:—::—: що відбудеться :—::—:

В НЕДІЛЮ, 1. ЛЮТОГО (FEBRUARY 1,1948)

в 2. годині пополудні

В ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ СВ. ЮРІЯ

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

В програмі візьмуть участь відомі українські громадяни, Український Національний Хор м. Ню Йорку та визначні мистецькі сили. — **Вступ вільний.**

Увага! ШІКАҐО і ОКОЛИЦЯ! Увага!

За ініціятивою

ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

ПРИ СПІВУЧАСТИ УКРАЇНСЬКИХ ПАРОХІЙ, ГРОМАД, ОРГАНІЗАЦІЙ, БРАТСТВ, КЛЮБІВ

:——::——: відбудеться :——::——:

КОНЦЕРТ **29-х роковин проголошення Соборности Українських Земель**

В НЕДІЛЮ, 1-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1948 Р.

в годині 2:30 попол. в Шопен Школі при Райс і Вестерн Вул.

Українці! Прийдіть громадно, щоби спільно згадати про той світлий момент проголошення злуки всіх українських земель в одну Соборну Самостійну Українську Державу і запротестувати проти поневолення наших братів, що стогнуть нині під московським караулом в соборній московській тюрмі.

В програмі концерту візьмуть участь: **Д-р Л. Цегельський,** редактор „Америки" і учасник проголошення акту соборности; **о. Ігумен С. Журавецький ЧСВВ; о. О. Мицик,** української православної громади; **д-р І. Смук; д-р Ю. Желтвай** (закарпатець), недавно з Европи; **Український Хор міста Шікаґо** під управою **п. Семена Чуби; піяністка п-на Е. Барабаш;** соло **п. Юрченко,** і інші мистецькі сили.

Весь дохід призначений на допомогу українським скитальцям і Українській Повстанчій Армії, що дальше бореться за звільнення українських земель від окупантів.

Вступ вільний. **СЛАВА АМЕРИЦІ! —— СЛАВА УКРАЇНІ!**

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Оперейторів, вправлених на 2-іглових і звичайних Singer маш., також до науки, при діт. вбранях. 21 E. 22 St. N. Y. C., 11 floor.

BUY YOUR EXTRA SAVINGS BONDS NOW

ЗВІТ

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ. (ЗА ГРУДЕНЬ, 1947).

Филаделфія, Па.: — Василь Баран $100; Наталія Андрусів 40; Бр. Арх. Михаїла, від. 7, Провидіння 25; (присл. Данило Матищак). Анна Карпчук збірка 32. Зложили: О. Горбата 5; М. Маєцький 3; по 2: К. Староста, А. Волчанська, М. Туринець, Е. Лопатій, К. Гатала, М. Данько, П. Сахар, М. Пухір; по 1: І. Яців, А. Шаніс, Д. Гелета, Рорз. Кулик, А. Грицишин, І. Крецель, І. Маєвський, Ю. Бляхар. Жіноче Тов. Св. Юрія, (присл. А. Карпчук) 25. Василь Валисюк, збірка 21.50; зложили: М. і А. Максимюк 10; по 2: А. Данковський С. Тимочко, Ф. і М. Смит; по 1: Т. Василюк, О. Слувинський, Г. Бреслав. Олена Марків, збірка до пушки 677 14.32. Іван Букайло з родиною 15; П. Дубас 5, Клюб Католицьких Ветеранів, від. 162 5, (присл. Е. Леськів), Ґай П. Байґл 5, М. Ґелнер 5, П. Кознарський 10, Прогресивний Американський Український Клюб 250.

Бейрдфорд, Па.: — М. Демчина $10.

Рейнолдсвіл, Па.: — І. Шпак $5.

Бетлегем, Па.: — Український Допомоговий Комітет, з балю і листопадового свята, (присл. Мих. Брус), $245.70.

Джанставн, Па.: — Українська Католицька Церква св. Івана $5.

Ст. Клер, Па.: — Збірка на похороні бл. п. Миколи Салака, секр. 9 від. УНС, (присл. Волтер Салак), $21.

Аппер Дарби, Па.: — Захарій Бориняк $75.

Мек Аду, Па.: — Д. Калітула $5.

Джірардвіл, Па.: — М. Максимчук $10.

Питсбурґ, Па.: — Збірка в Церкві св. Юрія, підчас панахиди за героїв, парохія на Норт Сайд (присл. о. П. Понятишин, парох) $209.85. Перша Народна Організація (Савт Сайд) 15; Бр. св. Юрія, від. 45 Провидіння 10.

Нортгемптон, Па.: — Сестрицтво с в.Ольги, від. 318 УНС $25; Провидіння, від. 18, св. Миколая 25; від. 44 УНС 15; Л. Демчук 5.

Питсфілд, Па.: — Ф. Кушнір $5.

Авонмор, Па.: — І. Плятко $5.

Вотерфорд, Па.: — Михайло Боячко $60.

Бридпорт, Па.: — Лука і Катерина Сарабун $25.

Аликвіпа, Па.: — Тов. св. Миколая, від 120 УНС (присл. Іван Манастирський, кас.) $100.

Дженет, Па.: — М. Гирович $5.

Честер, Па.: — Марія Кастер $15; Союз Українок, від. 2, збірка на поминках по бл. п. Юлії Лебіщак 15; Гр. Івашер 5; Злучені Організації (присл. о. П. Галицький) 80.

Олифант, Па.: — Союз Українок, від. 10, (присл. Марія Боднар, секр) $25.

Ню Йорк, Н. Й.: — Від. 204 УНС (присл. Микола Близнак, секр) $40; С. Федуньків 10; ОДВУ, від. 10, (присл. Я. Удич) 50; М. Чуняк 5. Збірка Петра Слободяна на лісту 1868 15: зложили: по 5: П. і М. Слободян, Й. і М. Блис, Й. і М. Забавчук; В. Багричук 10.

Бруклин, Н. Й.: — Союз Українок, від. 53, (Молодечий) $5; Ю. Голуб 5. Збірка від членів Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 158 УНС, зложили: по 3: Н. Цибрівський, Гр. Сидорко; по 2: Ю. Павчак, Гр. Сокол, С. Глушко, М. Баглай, А. Отенбрайт, П. Корейко; по 1.50: П. Дубпвецький, Н. Бень; по 1: І. Пагут, Т. Робовський, В. Шимко, Л. Костів, М. Кіт, Н. Сторожук, М. Більський, І. Корнова, І. Юнда, І. Кмина, В. Зазуля, І. Музика, І. Марищин, Н. Крук, В. Семчишин, М. Гумен, Б. Пелех, Й. Вітович. Разом 39, з каси Товариства 15; Український Американський Допомоговий Комітет, Савт Бруклин (Іван Гулей, голова) 80; Бр. св. Миколая, Савт Бруклин 20.

Бронкс, Н. Й.: — Іван Маланчук $20, М. Ґайда 5, П. Ганрик 5.

Бабилон, Н. Й.: — Василь Джус $100.

Форест Гилс, Н. Й.: — І. Демчук $10.

Асторія, Н. Й.: — Й. Садницький зродиною $5; Український Демократичний Клюб (Іван Сидор, секр) 100.

Гемстед, Н. Й.: — Збірка на уродинах Михайла Католи (прислала пані Ф. Ґенеґа) $12.

Йонкерс, Н. Й.: — Українська Громада, з листопадового свята $194.40; зложили: В. Мандзій 6; по 5: о. М. Кінаш, Сл. Галан, К. Вдовин, І. Спяк, М. Бігуняк; о. Ст. Круховський 4; Т. Цап 3; по 2: Д-р В. Кіналь, В. Ґоліят, Т. Ващин, Т. Фатюк, Пел Сіканець, Н. Варіян, Н. Чолій, Ґ. Макар, С. Дзендрен, С. Скробала; по 1: І. Федірка, В. Хомяк, Е. Спяк, Т. Педрозний, Н Мазур, Г. Хомяк, Лабовська, Мурайка, М. Кріль, М. Шутович, М. Панцурак, М. Хомяк, П. Харичак, П. Костевич, А. Серафин, Г. Скробач, П. Дзендран, І. Фецко, Ю. Федорко, В. Палиця, Д. Попадюк, М. Дучинський, А. Іґель, К. Ващак, А. Іштван, Е. Пилипишин, А. Хіцяк, М. Романишин, Н. Кохань, К. Петрик, А. Новаковська, М. Ковальська, С. Скаля, Г. Астраб, М. Навалянець, Ізеніцька, А. Курила, Е. Курила, З. Негребецькй, А. Петрик, Е. Щурик, П. Герматюк, П. Гарасимів, П. Кендзерский, В. Гомза, І. Щурик, А. Бернарчик, пані Зелінга, Е. Мурайка, А. Гончарик, В. Цюрик, С. Вавак, Т. Тех, І. Ващин, Ю. Макар, П. Вареха, А. Кохань, П. Ганяк; дрібними $78.40 (присл. Василь Мандзій).

Рочестер, Н. Й.: — Український Американський Допомоговий Комітет, збірка на вічу (присл. Роман Пристай, секр.) $300.

Елмайра, Н. Й.: — Гр. Левуш $5.

Боффало, Н. Й.: — Союз Українок, від. 49, М. Снайчук, секр., $100; І. Грицик 10.

Пратсбурґ, Н. Й.: — Г. Брезінський $10.

Геркімер, Н. Й.: — Матвій Політило зібрав на зборах $54; зложили по 5: О. Ангел, В. Брікайло; С. Максимів 2.25; по 2: Ю. Гайнецький, І. Гула, І. Верещак, М. Бурчинський, В. Насипаний, М. Крачковський, Й. Наконечний; П. Куць 1.50; по 1: А. Козаревич, М. Рапач, О. І. Шнурір, Ю. Політило, М. Політило, А. Вацик, М. Коник, А. Осичка, П. Павлусів, К. Ліщинський, А. Гула, З. Гула, Я. Політило, П. Мельник, І. Клибан, П. Смолка, С. Целюх, В. Мартинчук, К. Довганюк, Е. Верещак, А. Гайнейка, А. Крачковський, М. Трічицький, Я. Сивічук, М. Широкий; Дрібними 1.25.

Обурн, Н. Й.: — Катерина Мислівчук $5; Запорожська Січ, від, 283 УНС 25; М. Курій 5.

Амстердам, Н. Й.: — Т. Чучман $5.

Мідлтавн, Н. Й.: — Л. Гнатов $20.

Бинггемптон, Н. Й.: — М. і А. Ґлушик $5.

Онеіда, Н. Й.: — І. К. Цмайло $5.

Вотервліт, Н. Й.: — Анна Венбюрен $5.

Клей, Н. Й.: — Й. Бойко $10.

Савона, Н. Й.: — П. Бойчук $10, В. Муран стар. 10.

Лудлов, Масс.: — Збірка із весілля панства Федоровичів, (присл. Макар Пукіш) $23.40.

Раксбери, Масс.: — О. Сколяр $5.

Питсфілд, Масс.: В. Федоре $10.

Вунсакет, Р. Ай.: — Й. Чагарин $10, Сестрицтво св. Марії при Укр. Прав. Церкві 10, Й. і Текля Чагарин 10, М. і К. Чагарин 10, Українська Молодеча Ліга, (п-на О. Мод, секр) 150, Союз Українок, від. 29 121.30, Зл. У. Д. Комітет при православній церкві (збірка на похороні сардж. Бронислава Шевчука) 67.75.

..**Провіденс, Р. Ай.:** — К. Бойко $5.

(Докінчення буде).

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

СВЯТО КУЛЬТУРИ В НЮ ЙОРКУ

(Докінчення зі стор. 1-шої).

довершив святочне передання диплому проф. Менінґові, підкреслюючи його „відвагу говорити правду". Проф. Менінґ, приймаючи диплом, виголосив промову та подякував за почесне відзначення. З відповідними до свята промовами виступили: д-р Лука Мишуга, що говорив від імені Культурного Комітету Українського Народного Союзу, даючи короткий перегляд праці цеї найстаршої і найбільшої американсько-української організації на культурному полі та активну участь в цій праці проф. Менінґа; д-р Роман Осінчук говорив про „українську наукову працю сьогодні та її майбутнє", а доц. Лев Добрянський, з університету Ню Йорк, виголосив доповідь на тему „українського вкладу в американську культуру". В концертовій частині виступив хор церкви св. Юра під проводом Теодора Онуфрика, що відспівав кілька українських композицій та сестри Марія і Степанія Боднар в дуеті і Марія Боднар зі сопрановим сольом. На фортепіяні акомпаніювала Ольга Дмитрів. Свято почалося американським і закінчилося українським гимнами. Нюйорські товариства прийшли з прапорами. Приявних біля 600 осіб. Довша згадка про свято та про вручення проф. Менінґові диплому почесного доктора появилася теж в американській пресі.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ РЕПАТРІЯЦІЇ СКИТАЛЬНИКІВ.

Клівленд, Огайо, 26. січня. (Телефоном до „Свободи"). — Вчорашнє віче місцевої української громади, яке відбулося в Українськім Народнім Домі при співучасті 450 людей, вислухало реферат інж. Дмитра Андрієвського про положення української справи, а з окрема про положення скитальників в Европі. Після нього промовляв конгресмен Майкел А. Фієм. На основі обох рефератів ухвалено резолюцію з протестом проти насильної репатріяції скитальників і вислано її до Обеднаних Держав та до департаменту стейту у Вашингтоні. Після промови журналіста Теодора Андріка ухвалено і вислано до конгресу резолюцію з підтримкою билу Стратона за допущення нових імігрантів до Злучених Держав. Промовляв теж і головний радний У. Н. Союзу, Дмитро Шмагала, після чого пішла збірка на працю осередних українських установ, з окрема на працю Українського Конгресового Комітету. Вона принесла $820. Місцева преса помістила звіти з віча.

МОСКОВСЬКА ПРЕСА НАКИДАЄТЬСЯ НА АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Москва, 25. січня. НИГТ. — В останньому часі московська преса відновила свої виступи проти українців у Злучених Державах Америки і в Канаді, обвинувачуючи їх в допомозі Українській Повстанській Армії. Ці самі закиди і обвинувачення звертається теж проти „високих представників американського уряду".

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

З віча на Конгресовий Комітет.

Проголошуємо жертви на Український Конгресовий Комітет, зложені на Маніфестаційнім Вічу, яке відбулося в неділю, 7. грудня м. р. На вічу промовляли: Дмитро Андрієвський з Бельгії А. Білопольський з Парагваю, о. Степан Решетило, адв. Богдан Пелехович, Стефан Куропась і Григорій Матвіїв.

Жертвували: д-р Іван Смук $30; Михайло Петрів $25; по $10: від. 125 У. Н. С., „Дочки України", від. Укр. Зол. Хреста, Український Американський Клюб, адв. Богдан Пелехович, д-р Омелян Тарнавський, Тарас Шпікула, Степан Куропась, Марія Карабен, Стефа Шемердяк, Фред Чизбий, Катерина Слободян, Анастазія Бравн, Василь Лоняк, Андрій Гасюк, Теодор Гринишин, п-во Куць, Стефан Мурин; по $6: Кочан з Джолієт, Микола Милешко, Катерина Савчин, Михайло Винницький; по $5: Боксар, Пришляк, А. Децик, Івасечко, С. Паньків, І. Кравс, С. Ментус, А. Струць, І. Пишний, І. Мариняк, Е. Сочинець, І. Коцур, Д. Кошіль, Бубен, М. Мигаль, Г. і В. Ганчар, І. Побуцький, Т. Бас, О. Забитко, С. і А. Брудні, Г. Небор, А. Говсан, І. Пінило, д-р С. Кочій, В. Шкраба, М. Качмар, А. Фіца, В. Гринишин, М. Дідух, Г. Сенів, М. Гузір, М. Смерко, В. Нетяга, Я. Квачан, І. Лобойко, М. Ільків, О. Скірка, С. Генсьорський, М. Шабатура, В. Магомета, Е. Команишин, Т. Кривовяз, А. Пудик, В. Великий, Т. Курко, П. Радохонська, В. Любас, В. Андрейко, П. Бахурський, П. Кузьма, І. Дмитрів, М. Кобіт, М. Андрейків, Ю. і А. Вус, П. Дідик, С. Єндзю, І. Гладкі, М. Риза, Д. Сенів, М. Пудик, А. Войцік, П. Гринчишин, М. Білик, С. Троць, Д. Гой, П. Мікула, М. Подоляк, В. Кучерепа, І. Дужанський, Г. Мостовий, Г. Горінь, М. Гут, Г. Матвіїв, О. Рибак, М. Леськів, А. Стронська, І. Тихонький, Д. Гаврилюк, П. Харкавий, Д. Гіжовський, Е. Чорнобіль, Подола, Д. Максимюк; по $4: Чикало, М. Карша, А. Поплавська, М. Лихолат; по $3: К. Гульчій, Я. Берестянський, К. Каня, П. Гошко, Т. Слабий, Е. Лобойко, О. Гаджера, С. Зелінка, Н. Шумак, О. Качор, В. Керичинський, П. Барболяк, К. Плетняк, Н. Кулак; по $2: Й. Коцовський, М. Березовська, Попадюк, М. Гальчишак, В. Голойка, О. Вишиваний, І. Кучан, Д. Хорковий, М. Стрижак, С. Тимець, О. Литвинишин, М. Кульчицька, Д. Костик, К. Габро, Д. Забіяк, В. Щурко, В. Шопяк, В. Демкович, О. Скірник, В. Ходай, М. Микитин, Т. Менцінський, М. Олексик, А. Хомич, А. Джорджевич, П. Бабій, С. Семерак, В. Сидорик, А. Товарницький, В. Кадебець, М. Верхолик, І. Жеремяк, А. Заготинець, М. Кулик, П. Василовський, П. Іванків, М. Кашчишин, Г. Гнатишин, Д. Карман, І. Процик, М. Бенюк, П. Гавалюх, П. Гавришків, В. Назарук, М. Семків, Н. Дуда, Н. Джаман, Г. Білецький, П. Кривий, В. Кадичак, В. Мамчак, О. Бакала, А. Олексій, М. і О. Козак, Остяновська, Мількер, М. Гриньків, А. Цуприк, О. Горох, І. Шкраба, М. Василовський, НН, В. Кузьо, К. Бурдяк, Й. Скосипець, А. Грод, І. Андрувз, Н. Гудз, К. Яців, Е. Бок, І. Паславський, М. Фединський, І. Косович, П. Джуган, І. Макар, А. Макар, С. Боняківський, О. Шаповал, П. Фешчин, В. Фіца, В. Березовський, С. Романко, П. Гладкий, К. Андрійовська, Е. Меренків, Л. Дозанчук, М. Баран, В. Микитка, І. Мегас, А. Мельник; по $1.50: О. Менцінський, О. Менцінський, С. Мотало; по $1: П. Дзидзан, А. Гаркава, І. Лабойко, Семерак, О. Любас, В. Курта, М. Цісовський, Сиротюк, Дякун, С. Бростка, М. Джиґановський, А. Грицук, В. Лучків, Б. Левтюх, М. Родак, Й. Дичка, Ю. Старчак, Д. Черговий, А. Фединяк, П. Косар, П. Бабяк, Г. Гарасим, А. Ярмій, Д. Куньо, Т. Багрій, Д. Білик, Ю. Іляш, І. Стефанюк, М. Чіч. — Списано разом $950.50. Дрібними датками $71.43. — Разом $1,021.93.

За Лігу Американців Українського Роду:

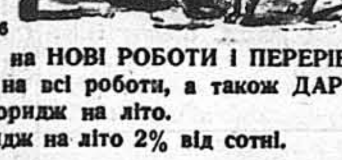
Катерина Гульчій, касієрка.

Коли ви хочете заохотити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ КНИЖЕЧКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

КІТ В САПЯНЦЯХ. Ціна ---- 25 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, казка для чемних діточок. Ціна 25 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна --- 25 ц.
Всі три книжечки разом за 50 ц.

Замовлення з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЙОГО
форієрська робітня
є тепер під числом
265 East 4th St.
BETWEEN AVES. B & C
New York City
Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сториджь на літо.
Самий сторидж на літо 2% від сотні.

ПОШУКУВАННЯ

ПОШУКУЮ
ПЕТРА МАРЦІШИН
з села Яглуш, повіт Рогатин. Пошукує його брата Василя син
ДМИТРО МАРЦІШИН
Він тепер є в Німеччині і я маю від нього лист. Прошу зголоситися на адресу:
Mrs. JOHN HORIN
829 W. Garfield Ave., Elkhart, Indiana

ВАСИЛЬ БОЙЧУК
із Заліщик пошукує
МОКОЛУ ЮДУ, АНТОНА РУДИКА МИХАЙЛА ДМИТРИКА
або його синів. Адреса:
BOJTSCHUK WASYL
Furth Bayern
Pegnitz 27 bei Sieber
U. S. Zone, Germany.

ГЕЛЕНА КАМІЦЯК
пошукує свою тету і вуйка
МАРІЮ і ГРИНЬКА СЕМУСЬ.
Тета походила з Жидачева, а вуйко з Рогатинського повіту, село Виспа. Останній раз жили в Ню Йорку. Хто знає про них, або вони самі, прошу зголоситися на адесу:
R. KOCHMAN
67 Wagner Place, Irvington, N. J.
Tel. ES 2-5197

МИХАЛІНА ПАВЛЯЧИК,
дочка Михаїла Ящишин з Поморян пошукує свого стрия АНДРІЯ БРИК, котрий в році 1915 був в Толідо й десь виїхав. Хто про него знає, або він сам, дуже прошу зголоситися на адресу:
Mrs. JOHN PAWLACZYK,
711 Marmion Ave., | Toledo 7, Ohio.

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА,
котрий знається на фермерстві і як ходити коло курей і качок. Фарма положена близько великого міста, між своїми людьми, де є своя церква. Голоситись:
SVOBODA
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

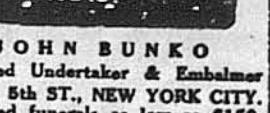
НАД ОЗЕРОМ
Оповідання з американського життя
написав С. КОТИК
Сторін 109. — Ціна 75 ц.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
861 SPRINGFIELD AVE. NEWARK
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за --- $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ---- $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1771. Ловець у нетрах.

Слідкуючи за тінями, голодний чорний леопард підкрадався за бандою зрадників.

Коли їх провідник, Крас, наказав перемінити пакунки...

...один з розбишаків, а саме Педро, залишився позаду, щоб не нести своєї частини тягару.

Чорний леопард скористав з нагоди і скочив на нього.